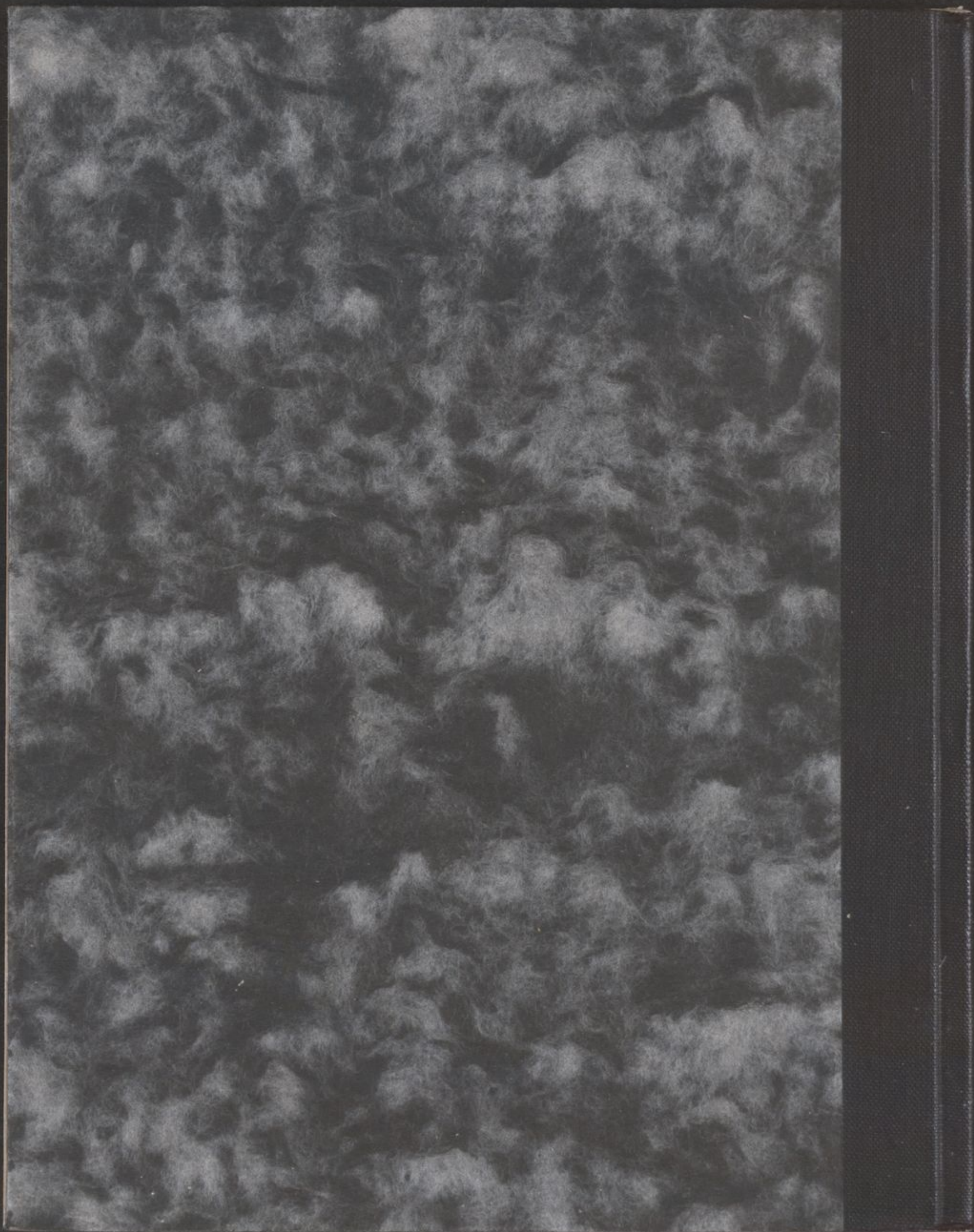

ÖSTERREICHISCHE
NATIONALBIBLIOTHEK

706.546-B

ESP 1,2.

706.546-B.Esp-
1
2
1

706.546-B.Esp-
1
2
2

↑
Siraen

p
t
m
f

Devizo: „Gru-gru-kurr, gru-kjurr!”

„Gru-gru.”

(originale verkita)

acigitaj de longa piediro, ni
sidiĝis sur kruta bordo de lar-
ĝa kaj profunda karkanalo,
kiu estis limo inter kuŝinta
antaŭ ni granda, jam mal-
pleniĝinta, grenkampo kaj la arbaro, kaj ekfumis. Estis bela aŭtuna post-
tagmezo. La suno staris malalte sur la sennuba ĉielo, ĉirkaŭe regis
malgaje-solena silento kaj malpleneco. La arboj staris preskaŭ tute sen-
foliigitaj kaj ŝajnis dormantaj aŭ ensorĉitaj en tiu ĉi sia speca sennova

aŭtura beleco. Subite alte super ni la aeron tratranĉis laŭta kaj sonora krio
jen ĝoje-triumfanta, jen malĝoje-adiaŭa: „gru-gru-kurr, gru-kjuz!”

Ni levis la kapojn, - super ni alte flugis granda grupo.

- Ha, grupoj!... - mi ekkriis nerole, kun intereso observante, kiel, etendinte
la kolojn kaj longajn piedojn, flue kaj ne rapidante, tamen ĉiam rapide mo-
viĝante antaŭen kaj neŝanĝeme sin direktante al antaŭdifinita celo,
kun la senĉesa voksignalado inter si, flugis la birdoj.

- Jes, grupoj... - pensoplene diris post iom da tempo mia kurulo - nia
kampara poŝtejestro. - Ni ĉiam orfiĝas, ĉiuj forlasas nin iom post iom kaj
baldaŭ ni restos nur kun lupoj kaj kornikoj. Tamen, ĉu vi rimarkas, kiel ĉi-
am postrestas malantaŭe de siaj kolegoj, malgraŭ evidenta penado, kelkaj
pli malfortaj el la birdoj? Jes, ~~longa~~ longa vojo kuŝas antaŭ ili kaj ni senrezare po-
vas profeti, ke multaj el ili ne atingos la celon, ie pereos... Ĝustokaze, ĉu vi iam
vidis proksime grupojn, ĉu vi havis iam okazon observi vivmanieron de tiuj ĉi
ĉarmaj birdoj en mallibereco?

- Neniam. Tamen, sendube, tio ĉi estas tre interesa...

- Tutege! Grupo pli facile, ol ĉiu alia birdo, alkrutimiĝas al homo, al hejmo
de sia mastro kaj, kiel plej saĝa hundo, fariĝas lia fidela, nedisigebla amiko
kaj gardanto. Kiom singardeme ĝi evitas homon, dum ĝi vivas en la libereco,
tiom nedisigeble ĝi alligiĝas al li, se okazas al ĝi vivi en societo de la lasta. Nur
estas malfacile havigi ĝin al si... Sed unufoje mi havis tian okazon... - li el-

[Faint, illegible handwriting on lined paper]

[Faint handwriting visible on the right edge of the page]

atis je kalxarumo de sia boto cindron el la pipo, metis ĝin en poŝon kaj daŭrigis
un rideto sur la lipoj:

-Tiam mi estis estro de la poŝtejo ĉe katurfabriko en gubernio de Jaroslavl.
La fabriko staris sur alta, pentrinda bordo de Volga mem kaj proksime de la
poŝtejo estis bela albordejo. Tre gaje estis tie dum someroj kaj mi ŝatis dum
esperoj renkonti vaporŝipojn, boatpromeni kaj iakojn tutan nokton ĝis tag-
ĝo mem mi sidis kun fiŝhoko en la maroj en ia izolita loko de la bordo kaj
super mi en salikarbetaĵoj amuzis sian amatinon per senfinaj triloj naj-
tingalo. Jes, la tempo estis gaja, memorinda!... Urusoje, ŝajne, jam en fino
de la somero mi venis ĉe albordejon por renkonti poŝtan vaporŝipon. Ĝi iom mal-
ruigis kaj mi, por mallongigi la enuan atendadon, marŝis tra la albordejo
kaj de tempo al tempo interŝanĝis kelkajn frazojn kun konataj kamparanoj.
Subite venas al mi ĉifonvestita rekonatulo, - multe da ili vagis senlabore ap-
ud la fabriko, - kaj mistere okulsignante al mi proponas: - „Aĉetu, sinjoro, la
birdon!” Nur tiam mi rimarkis, ke en liaj brakoj estis ia granda griza birdo.
kiu konfideme alprenis la kapon al la samkoloraj ĉifonoj de li kaj rigardis
el malgaje, apatie. - „Kio ĝi estas?” - mi demandis. - „Juna gruo! Ĝi estas
iom malsana kaj postrestis de siaj kolegoj, mi trovis ĝin en la grenkampoj...
Aĉetu, ĝi resaniĝos kaj baldaŭ malsoraĝiĝos!... Poste vi dankos min...”

Kaj mi aĉetis. La infanoj, - ili tiam estis ankoraŭ malgrandaj, - tute
reuzigis pro la ĝojo, kiam mi alportis la birdon kaj metis ĝin en la kokin-

jo.
jn.
eri
e e
a:
ru
"N
on
ra
lon
taj
ter
un
elk
iig
ipe
iti
li
nc
oz

jo. Ili, ne cedante unu al la alia, karesis ĝin, proponis al ĝi diversajn manĝaĵojn, sed la grupo nenion atentis kaj sidis malgaje turniĝinte en angulon kaj malverinte unuflugilon. Ĉe la fabriko estis bestkuracisto, mi venigis lin. Tiu atente esploris la grupo kaj konstatis krurompon de unu piedo kaj elartikiĝon de la maldekstraflugilo. Ni apenaŭ povis deteni lacrimojn pro kompato al la grupo, dum la kuracisto lertmane enartikiĝis laflugilon kaj gipsis la piedon. „Nu, post kelkaj tagoj via edukato estos tute sana kaj nerekoncbla!“ - li diris, konsolante nin, fininte sian taskon. - „Nun lasu ĝin sidi tie, sen bezono ne maltrankviligu ĝin kaj bone nutru. Bona nutraĵo baldaŭ faros sian efikon“, - li aldonis, forirante.

Ni agis ĝuste laŭ lia konsilo kaj fervore nutris ĝin per grenoj, panpecetoj, kuiritaj terpomoj, malgrandpece-tranĉitaj legomoj kaj pizeroj. Komence ĝi nenion atentis kaj la manĝaĵoj, alportitaj al ĝi, longe restis netuŝitaj, sed, iom post iom, kune kun progresinta resaniĝo, revenis al ĝi apetito kaj eĉ manĝegemo. Jam post kelkaj tagoj de sia mallibereco ĝi iom alkutimiĝis al tiuj nemultaj personoj, kiuj vizitis ĝin kaj sentime manĝis nutraĵon el iliaj manoj. La infanoj, precipe la pli maljuna knabino, tre ŝatis hejmajn birdojn, al ĉiu el kiuj estis donita de ili ia nomo. Memorante la konsilon de la kuracisto, mi ne permesis al ili ofte viziti aŭ ia maniere maltrankviligi la malsanulon; nu, ili paciencie atendis, kiam ĝi resaniĝos, kaj estis okupitaj je elekto de konvena nomo por ĝi. Kaj, Dio mia, kiom da plej diversaj nomoj ili havis por ĝi en provizo! Tie

sti
aj
lg
lo
ai
aj
ioji
ag
ak
ent
a
n,i
au
za
m
ru
ery
lin
e s
ere

estis ordinaraĵaj karesnomoj: „amiko“, „karulo“, tiuj, kiujn jam havis niaj kokinoj kaj meleagroj: „petolulo“, „kriemulo“, „belulo“, kaj la speciale - elpensitaj, konforme al ĝia aspekto: „longpiedulo“, „longkolulo“, „grizulo“ kaj aliaj sen fino. La demando pri la nomo donota estis neelĉerpebla temo de interparoloj kaj disputoj de la infanoj, iafoje ĝi kaŭzis aliu el ili eĉ larmojn. Mi ne enmiksiĝis en la aferon kaj la demando, felice, estis solvita per si mem kaj tre facile, al nia komuna vojo. Kiam en ĉeesto de la infanoj la kuracisto formetis la bandaĝon de ĝia kruro, la grupo, iom lametante, ekpaŝis al ili kaj baldaŭ sentime sekvis ilin komence sur la korton, poste eĉ en la ĉambrojn, malgraŭ iliaj laŭtaj ĝojkrioj kaj rido. En la antaŭĉambro la procesion renkontis la patrino, kiu tiutempe ien kondukis je la mano Helenjon - trijaran filinon, kiu ĵus komencis paroli. Ekvidinte la grupon, ŝi tuj timeme almetiĝis al la patrino kaj, montrante per la mano la birdon, aŭte ekkriis en sia primitiva lingvaĵo: „gju-gju!“ Tio ĉi ŝajnis al ĉiuj tiel amaza kaj sprita, ke „Sru-gru“ tuj fariĝis ĝia nomo.

Jom post iom ĝi tiel al kutimiĝis al la infanoj, ke iafoje dum bona vetero akompanis ilin dum promenoj. Dum tiaj minutoj estis necble rigardi nian „Sru-gru'on“ sen rido: kvaŝaŭ konsciante, ke ĝi estas ĝuste objekto de ĉies scivoleco kaj observo, ĝi jen gravaspekte antaŭeniris per fiereme-gracia irmaniero, superen etentinte la kolon, jen, kvaŝaŭ eksentinte subitan alfluon de petolemo, komencis gale svingi per laflugiloj, salti kaj danci ĉirkaŭ siaj amikoj. Kiam tio ĉi ledis al ĝi, ĝi ekiris per sia beko de la vojo kio-ajn estus: malgrandajn lignpecojn, ŝtonetojn,

sto
cap
no
per
tet
an
en
in
orp
kve
er
no
v
gru
ip
s,m
aje
li
uru
oso
n.

stojn kaj aliajn aĵojn kaj, kiel lerta cirkaŭjonglisto, ĵetis ilin supren kaj ree
kaptis ilin en la aero. Vilaĝaj infanoj kaj senokupuloj ofte amase sekvis la
nomenantojn, sed neniu el ili kuraĝis proksime veni al ĝi, aŭ kaŭzi al ĝi ian
ofendon, ĉar jam neunufoje oni spertis ĝian venĝemon. Unufoje ia knabaĉo
ĵetis je ĝi bastonon, Gru-gru tuj alte suprensaltis kaj feliĉe eritis la minacin-
anfekton, neniam atentinte la ofendinton, sed kiam tia intercis ripeti sin
en malbonan agon, ĝi laŭte ekkriis kaj, kuratinginte lin, dolorige bekpinĉis
lin je la orelo. Je alia fojo, kiam la servistino, koleziginte je ĝi pro tio, ke ĝi
orpelis la kokinojn kaj formangis nutraĵon, donitan al ili, nesingardeme
ekvergis ĝin, ĝi atakis ŝin kaj per la beko disŝiris je pecoj ŝian jupon. Sed ne kon-
tentiginte je tio ĉi, ĝi longe post tio ne povis indifereente rigardi ŝin, ĉiam me-
norante la ofendon kaj preta al venĝo.

Venis pluva aŭtuno. La infanoj jam malofte forlasis la ĉambrojn, Gru-
gru ankaŭ preskaŭ senelire pasigis la enuigajn tagojn en la kokinejo. Ĝafoje
ni promenis tra la korto kaj kajo, iafoje oni venigis ĝin al la infanoj, sed, ŝajn-
s, nek tio, nek la alia povis redoni al ĝi ĝian antaŭan humoron; ĝi estis mal-
raya kaj pensoplena. Komence ni timis, ke ĝi baldaŭ forflugos de ni, aliginte
al ia preterfluganta guaro, poste, kompatante ĝin, ni tion deziris, sed la
kuracisto certigis, ke ĝi ne estas kapabla eĉ leviĝi ĝis deca alteco, ke ĝi baldaŭ
postrestus de siaj kolegoj kaj pereus ie, se ĝi entreprenus tiun ĉi riskoplenan pas-
on.

[Faint, illegible handwriting on lined paper]

ia
ijn
ay
ijn
ri
T
en
iti
o
Mi
oj
elp
a
ip
liv
ie
sta
Mi
var
re l
um

Ĉu ĝi penis entrepreni la paŝon, mi ne scias, sed unufoje mi estis surprizita, kiam oni sciigis, ke Gru-gru subite malaperis. La sciigo ĉefe surprizis la infanojn, ili estis frapitaj de la novaĵo kaj nekonsoleblaj malgraŭ mia admonado kaj konsolado, ke la denaska instinkto venkis en ĝi tiujn amikajn sentojn, kiujn ĝi antaŭ nelonge ankoraŭ havis al la infanoj, ke ĝi, kredeble, revenos al ni kune kun la printempo.

Pasis nur kelkaj tagoj kaj mi ree sciigis, ke nia Gru-gru tute ne forflugis en, sed simple estas ŝtelita de knabaĉo Mitjka, la filo de fiŝkaptisto. Mi intertiĝis kaj, elektinte liberan minuton, dum tiu sama tago iris al la ŝtelisto. Mi bone konis la knabaĉon, ĉar li ne unufoje liveradis al mi fiŝojn kaj kelkfoje mi partoprenis en nokta fiŝkaptado de lia patro, kies neanstataŭebla helpanto li estis. La domaĉo de la fiŝkaptisto staris, aŭ, pli ĝuste, estis algluiĝinta alte super la rivero al krutaĵo mem de la riverbordo en unu el plej pentritindaj partoj de ĝi. Longa mallarĝa ŝtuparo, tute ŝirmita de ambaŭ flankoj per liverospecaj kreskaĵoj, abrupte mallarĝiĝis de ĝia sojlo preskaŭ al la akvo mem, kie sur longaj stangoj estis pendigitaj retoj kaj balanciĝis malnova fiŝkaptista boato. La fiŝkaptisto estis malsanema, antaŭtempe maljuniĝinta viro. Mi trovis lin sidanta sur la ŝtuparo kune kun mizera maldika hundaĉo kaj varmigiĝanta sub avaraj radioj de la subiranta aŭtuna suno. Kvankam li ĵuris, ke la guo mem venis al ili, ke li kun la filo kelkfoje penis peli ĝin hejmen, sed ĝi ĉiam revenis al ili, mi ne kredis kaj ordonis, ke dum la sama tago la knabaĉo

elp
nt
oja
ur
lo,
Hil
ern
oa
en
ks
oja
-i
e.p
om
on,
De
age
is
-
2
lep

elportu la forkurinton, kiu tiutempe forestis kune kun la ŝtelisto. Kiam, reverente, mi estis jam proksime de la hejmo, mian atenton nevole altiris furioza bojado de hundo kaj gaja rido de vilaĝaj infanoj, kiuj kun scivoleco observis ion sur la rivero. Mi haltis kaj ekvidis scenon, kiu kortuŝis min: proksime de la bordo, laŭlonge de ĝi, malrapide moviĝis kontraŭ fluo la ~~piŝista~~ fiŝkaptista boato. Mitjka ĉifonvestita remis el ĉiuj siaj fortoj, de tempo al tempo ĉesigante la emadon pro laceco, kaj gaje rerigardis malantaŭen, kie sur la „nazo“ de la boato, alte leviginta super la akvo, en tranxvile-fiezema pozo, etendante en unu, jen la alianflugilon por konservi ekvilibron, staris mia Gru-gru kaj ekserigardis la hundadon, kiu kuris tra la bordo apud la akvo mem kaj per bojado kaj bojĝemado esprimis al ĝi sian ĝojon pro ĝia reveno.

— Perfidulo! Nedankemulo!... — mi diris kun malgajo al la gruo, post nelonge prenante ĝin el la manoj de Mitjka kaj metante en la kokinejon. Ĝi kvazaŭ komprenis la riproĉon kaj, kulpe mallevinte la kolon, malgaje iris en sian angulon, kaŝe jetante rigardojn al la knabaĉo, en kies la okuloj briletis larmeroj.

De tiu ĉi tago komenciĝis serpinaj ĉiutagaj forkuroj de Gru-gru kaj ĉiutagaj vizitoj de Mitjka, kiu, en akompano de la hundadon, reverenigis ĝin. Fine, ĉi tre tedis al mi kaj mi unufoje decidis por ĉiam liberiĝi de la obstinulo.

— Ĉu vi volas, — mi diris al la knabaĉo, — ke mi donacu ĝin al vi?

Li estis tiel surprizita de la demando, ke povis elparoli nenium vorton. La falsa ĝojo kaj ravo rebulis en liaj mildaj okuloj.

e
kr
oj
aj
aj
er
ito
is
ne
ni
va
ij
nt
ce
i
nu
et

— Prenu ĝin, — mi aldonis post nelonge, — mi donacas...

— Mi dankas... Mi ĉiutage liverados al vi fiŝ...

Mi svingis per la mano.

Mitjka eksaltis pro la ĝojo, singarde me metis la guon sur la teron kaj, kresone ekfajfinte, kiel preneza, ekkuris for de la korto kaj post li, kun laŭta bojado kaj gaja svingado de laflugiloj, antaŭiĝante unu la alian, servis siaj sendisiĝaj amikoj.

Mi longe ne povis kompreni, kio igis Gru-gu'on subite ŝanĝi siajn simpatiojn kaj forlasi nin. Nur unufoje dum la malfrua aŭtuno mi havis okazon observi la malproksime ĝian vivon en la nova medio kaj kompreni tion. Al ĝi — naskita libera — estis netolezebla mallibero kaj izoleco en la malpura kokinejo! Mi sopiris je senlima vasteco de kampoj, je la sorĉa aspekto de la belulino-rivero, sur kies bordoj ĝi, sendube, naskiĝis kaj kreskis kaj, ĉefe, je societo de similaj al ĝi ĉiam-liberaj kaj gajaj estaĵoj. Vere, ĝi estis plu ne kapabla ĝui kunradon de siaj similuloj, sed ĝiaj novaj amikoj estis tiel same neopendemiaj kaj karaktersimilaj al ili, ke ĝi senhezite eniris ilian societon. Kaj, spite ilian amikecon, ĝi jam plu ne deziris forlasi ilin. Jen estas la gajoplena sceno, kion mi observis tiam:

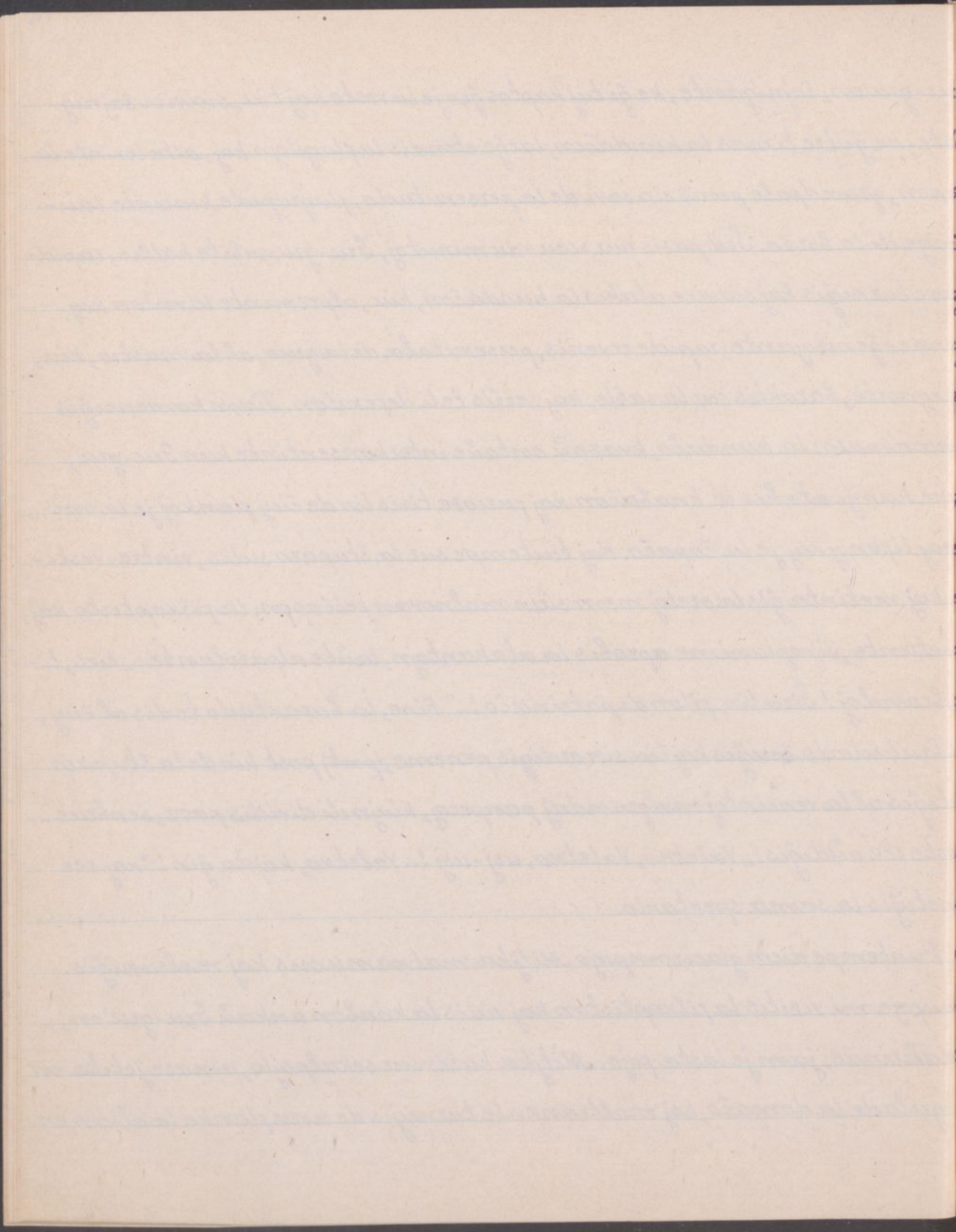
Sur sablo kontraŭ la domaĉo kuŝis Mitjka kaj, facilete tiretante la guon je la rosto, incitis kontraŭ ĝi la hurdaĉon, gaje kriante: „Yaletko, Yaletko, kaptu ĝin, kaptu!... Yaletko, usj-usj!...” La hurdaĉo kun bojado atakis

[Faint, illegible handwriting on lined paper]

ru
nt
ap
m
no
len
ide
ov
un
era
a k
use
l, b
a b
ute
pos
ipe
7
bre
ede
ng

Suu-gru'on, ŝajnigante, ke ĝi tuj kaptos ĝin je la rosto kaj tiu, siavice ŝajnigante, ke ĝi tre timas la hundaĉon, larĝe etendis laflugilojn kaj, alte levinte la kapon, grandpaŝe penis sin savi de la persekutado, flugrapide kurante laŭlonge de la bordo. Sed pasis nur unu-du minutoj, Suu-gru subite haltis, rapide turenigis kaj siavice atakis la hundaĉon, kiu, alpreminte la roston kaj lende-ĝembojante, rapide revenis, persekutata de la guo, al la mastro, kiu, ridigante, baraktis sur la sablo, kaj serĉis ĉeli defendon. Tiam komenciĝis nova amuzo: la hundaĉo, kazaŭ antaŭe interkonsentinte kun Suu-gru, unu kun ĝi atakis la knabaĉon kaj furioze tiris lin de ĉiuj flankoj je la mileraj ĉifonoj kaj je la ĉapaĉo. Kaj tiutempe sur la ŝtuparo sidis, rintre-vestita kaj metinta ĝis la oreloj mem sian malnovan felĉapon, la fiŝkaptisto kaj, usetante, simplanime aprobis la atakantojn, laŭte alparolante: „tiel, tiel, bravuloj! Ŝiru lin, filon de patrinaĉo!..” Fine, la baraktado tediis al ĉiuj, la bruludado ĉesiĝis kaj ĉiu sin ordigis peneme, (~~post~~) post kio de la ŝtuparo elstiĝis al la venkintoj malgrandaj panpecoj, kiujn ili dividis pace, senbrue. Poste zee aŭdiĝis: „Yaletko, Yaletko, usj-usj!.. Yaletko, kaptu ĝin!” kaj zee ripetigis la sama spektaklo.

Printempe dum glacizompiĝo Mitjka malvarmumis kaj malsaniĝis. Unufoje mi vizitis la fiŝkaptiston kaj vidis la knabon ankaŭ Suu-gru'on, sed daŭrinde, jam je lasta fojo. Mitjka kuŝis sur sekalpajlo, amase jetita en angulo de la domaĉo, kaj maltrankvile turnigis de unu flanko la alian en

zd
le
s s
e c
ijn
iga
lig
te
ave
e d
ad
m
s
j
ter
lic
nt
ro
lin

da febro. Li mallaŭte deliris kaj la nomo de la grupo senĉese flugis en ĉiuj katoj
e liaj inflamaj, sekigintaj lipoj. Apud li mem staris Gru-gru kaj malgaje rigard-
sian amikon. Ĉiŭfoje, kiam ĝi aŭdis de li sian nomon, ĝi malrapide-gra-
e etendis al li la kolon kaj delikate karesis lin, tuŝetante per la beko liajn mo-
jn, hirtajn harojn. Mi etendis al ĝi plenmanon da pizeroj, sed ĝi, apenaŭ ek-
gardinte la frandajon, forturniĝis, metis la kapon sub la flugilon kaj rig-
diĝis en tiu ĉi senmova pozo.

Hele brilis la suno de la lazura ĉielo, gaje bruis elbordiginta Volga, nesilent-
ante aŭdiĝis super ĝi diversvoĉaj, diverskarakteraj riglaj krioj de birdoj, ĵus
venintaj de la malproksima sudo, kiam oni enteriĝis Mitjka'on. Kaj respe-
de la tago sekvinta la piŝisto, zee faligante larmerojn, fosis en la sablo apud
domaĉo mem tombon por Gru-gru, kiu ne povis, ne volis postvivi la perditan
mikon...

Mia kurulo malgaje ekspiris kaj silentiĝis.

Mi plenigis miajn pipojn kaj silente daŭrigis la vojon. Alte super miaj kapoj,
tendinte la kolajn kaj longajn piedojn, flue kaj nerapidante unu post la
lia flugis grupoj. Jen gaje-triumfante, jen sopire-adiaŭe ili voksignalis
nter si, rapide moviĝante antaŭen kaj neŝanĝeme sin direktis al la mal-
roksima, alloga sudo, blinde obeante al la instinkto, kiun enmetis en
lin la Kreinto.

